

Lopetusasetus - kansallisen lainsäädännön muutokset

Susanna Ahlström

Eläinlääkintöylitarkastaja

Maa- ja metsätalousministeriö

Elintarvike- ja terveysosasto

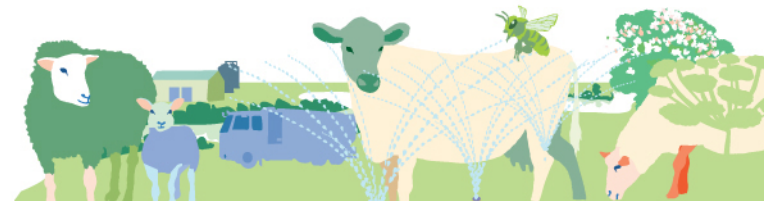
Lopetusasetus

- Neuvoston asetus (EY) N:o 1099/2009 eläinten suojelusta lopetuksen yhteydessä
- Voimaan 24.9.2009
 - Soveltaminen alkaa 1.1.2013
- Asetus, ei direktiivi
 - 24.9.09 voimassa olleet tiukemmat kansalliset säännökset voidaan säilyttää
 - Rajatusti voidaan säätää tiukemmin jatkossa
 - Kansallisesti säädetään lähinnä toimivaltaisista viranomaisista - tässä esitetyt ovat ehdotuksia

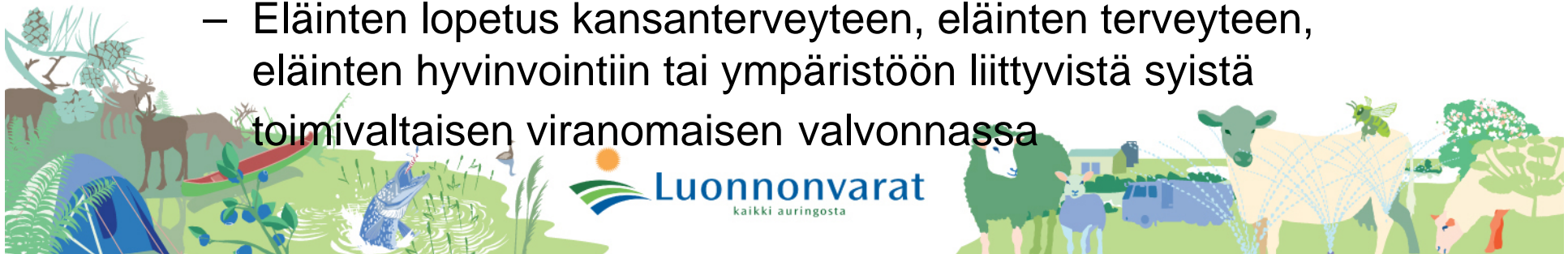
Soveltamisala

- Tuotantoeläinten teurastus ja lopetus
 - Hyvin rajatusti
 - Kalat
 - Häätälopetus teurastamon ulkopuolella
 - Ei sovelleta
 - Omaan käyttöön teurastettava siipikarja, kanit ja jänikset
 - Kansallisesti voidaan säätää

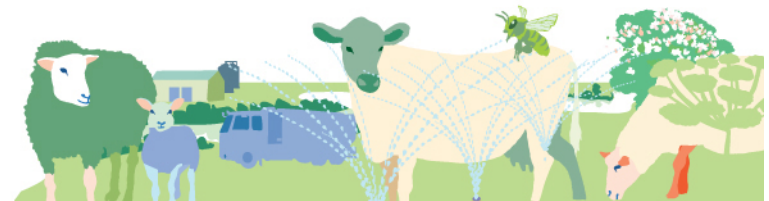
Määritelmät

- Lopetus
 - Tarkoituksellisesti aikaansaatu prosessi, joka johtaa eläimen kuolemaan
- Teurastus
 - Ihmisravinnoksi tarkoitettun eläimen lopettaminen
- Hätälopetus
 - Eläimen lopetus, joka on loukkaantunut tai jolla on voimakasta kipua tai kärsimystä aiheuttava sairaus, eikä kipua tai kärsimystä voida käytännössä muulla tavoin lievittää
- Joukkolopetus
 - Eläinten lopetus kansanterveyteen, eläinten terveyteen, eläinten hyvinvointiin tai ympäristöön liittyvistä syistä toimivaltaisen viranomaisen valvonnassa

Yleiset vaatimukset

- Suojeltava eläintä vältettävissä oleva kivulta, tuskalta ja kärsimykseltä
 - Eläimen fyysinen mukavuus
 - Suojelu loukkaantumiselta
 - Säilytyksessä ja käsittelyssä otetaan eläimen normaali käyttäytyminen huomioon
 - Ei merkkejä vältettävissä olevasta kivusta, pelosta tai epänormaalista käyttäytymisestä
 - Ei pitkään ilman vettä ja ravintoa
 - Eläinten väliset haitalliset kontaktit estetään

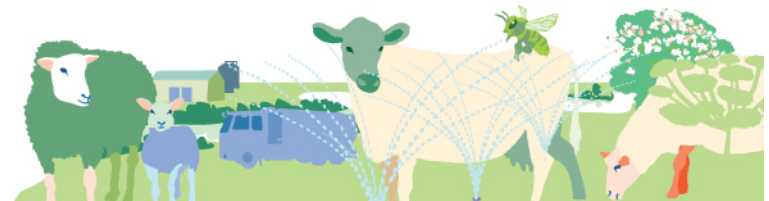
Uskonnollisista syistä tapahtuva teurastus

- Lopetusasetus ei edellytä tainnutusta
- Nykyinen kansallinen säännös vähintään samanaikaisesta tainnutuksesta
 - Teurastamossa tarkastuseläinlääkärin läsnäollessa
 - Voidaan säilyttää

Oma kulutus yksityistaloudessa

- Ei edellytä kelpoisuustodistusta
- Omistaja tai hänen vastuullaan toimiva henkilö voi teurastaa
- Rajattu soveltamisalue, mutta eläin on tainnutettava

Suoramyynti

- Vain siipikarjan, kanien ja jänisten suoramyynti paikallisessa kaupassa tuoreena lihana tai suoraan kuluttajalle
- Vain pieniä määriä
- Ei vaadita kelpoisuustodistusta

Hyvän käytännön opas

- Toimijoita velvoitetaan kehittämään oppaita
 - Kuultava viranomaisia ja valtiosta riippumattomia järjestöjä
 - Tieteelliset lausunnot huomioitava
 - Evira arvioisi oppaat ja tekee tarvittaessa oppaita
 - Kaikki hyväksytyt oppaat kaikkien jäsenmaiden saataville
- MMM rahoittaa tällä hetkellä projektia, jossa valmistellaan oppaita
 - Nauta, sika, siipikarja, lammas, vuohi?

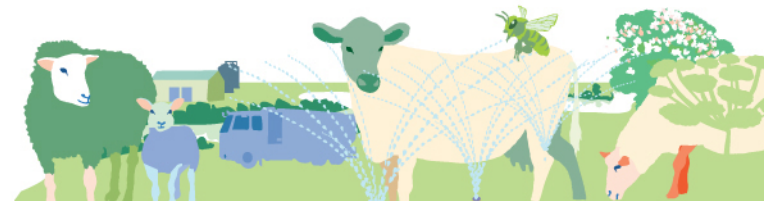
Eläinten hyvinvoinnista vastaava henkilö

- Jokaiseen teurastamoon, joka on riittävän iso
 - Vähintään 1000 karjaysikköä tai 150 000 lintua tai kania vuodessa
- Riittävä valtuudet toimia
- Suoraan toimijan alaisuudessa
- Kelpoisuustodistus kaikille teurastamossa teurastettaville lajeille
- Kirjanpito eläinten hyvinvoinnin parantamisesta

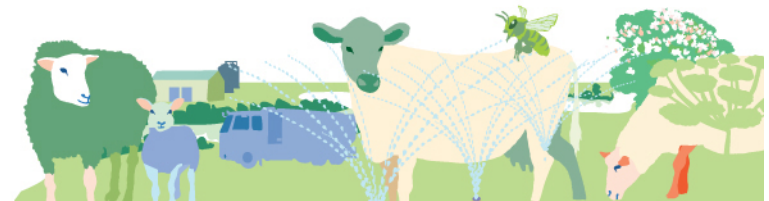
Joukkolopetus

- Evira laatisi toimintasuunnitelmat lopetuksille yleisesti
- Läänineläinlääkäri tai kunnaneläinlääkäri valvoisi paikallisesti
- Evira voisi myöntää poikkeuksia lopetusasetuksen säännöksistä
 - Erityinen tarve
- Joukkolopetuksista raportti komissiolle ja julkaistava internetissä vuosittain

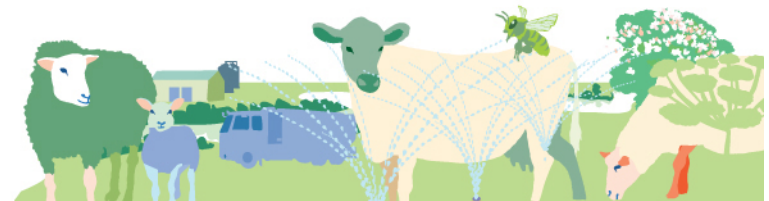
Tieteellinen tuki

- Viranomaisten tueksi
- Asiantuntija-apua
 - Teurastamoiden hyväksyntä
 - Lausuntoja välineistä ja niiden kunnossapidosta
 - Hyvän käytännön oppaiden arviointi
 - Viranomaistarkastuksia koskevia suosituksia
- Eläinten hyvinvointikeskus EHK voisi olla tällainen

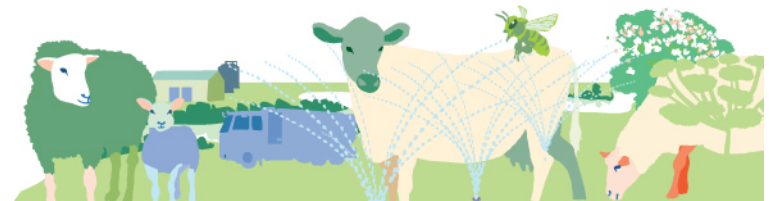
Kelpoisuustodistus

- Säädetään
 - Koulutuksen antajasta
 - Todistusten antajasta
 - Myös siirtymäaikana

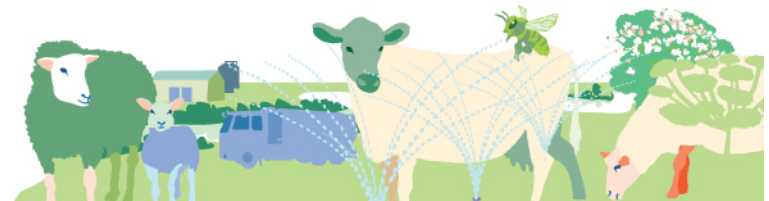
Säännösten noudattamatta jättäminen

- Läänineläinlääkäri ja tarkastuseläinlääkäri voisivat toimia
 - Muutos toimintaohjeistoon
 - Tuotannon lopettaminen tai vähentäminen
 - Toimijan tekemien tarkastusten lisääminen tai valvonnan muuttaminen
 - Kelpoisuustodistusten peruuttaminen määräajaksi tai kokonaan
 - Ilmoitettava todistuksen antaneelle taholle
- Seuraamuksista säädetään myös

Tiukemmat kansalliset säännökset

- Rajatut mahdollisuudet
 - Eläinten lopetus teurastamon ulkopuolella
 - Tarhatun riistan sekä porojen teurastaminen
 - Uskonnollisista syistä tapahtuva teurastus
- Toisesta jäsenmaasta tapahtuvaa tuontia ei voi estää

Kertomukset

- Kalojen suojelusta 8.12.2014
- Nautaeläinten liikkumisen rajoittaminen 8.12.2014
- Siipikarjan tainnutus ja erityisesti usean linnun yhtäaikainen vesitainnutus 8.12.2013

Siirtymäsäännökset

- 8.12.2019 asti siirtymä niille teurastamoille, jotka on otettu käyttöön ennen 1.1.2013
 - Teurastamon
 - tilojen sijoittelu
 - rakennustapa
 - käytettävät välineet
 - Liite II
- 8.12.2015 asti kelpoisuustodistus voidaan myöntää vähintään kolmen vuoden käytännön kokemuksen perusteella

